

Sygn. akt: I C 18/20 upr

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lipca 2020 r.

Sąd Rejonowy w Kwidzynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Halina Maliszewska

Protokolant: stażysta Weronika Orlich

po rozpoznaniu w dniu 9 lipca 2020 r. w Kwidzynie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Banku (...) S.A. (...) w G.

przeciwko M. L.

o zapłatę

I. oddała powództwo;

II. zasądza od powoda (...) Banku (...) S.A. (...) w G. na rzecz pozwanego M. L. kwotę 917 zł (dziewięćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sędzia Halina Maliszewska

Sygn. akt I C 18/20 upr.

UZASADNIENIE

Powód (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. wystąpił w dniu 4 maja 2016 r. z roszczeniem przeciwko pozwanemu M. L. o zapłatę kwoty 2.682,17 zł z odsetkami umownymi od kwoty 1.132,60 zł w wysokości czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego NBP, jednak nie więcej niż w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 26 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty. Powód wnosił również o zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów postępowania.

W uzasadnieniu pozwu wskazał, że na podstawie (...) Bank (...) S.A. stwierdzone zostało, że na dzień 25 kwietnia 2016 r. figuruje w nich wymagalne zadłużenie pozwanego z tytułu umowy (...) nr (...), na które składały się:

- należność główna (kapitał) – 1.132,60 zł;
- odsetki umowne liczone od 12 stycznia 2009 r. do 25 kwietnia 2016 r. - 1.471,57 zł;
- koszty - 78 zł.

W dniu 11 marca 2016 r. powód skierował do pozwanego wezwanie do zapłaty, które zwrócono z adnotacją „nie podjęto w terminie”.

Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w Kwidzynie w dniu 11 maja 2016 r. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w sprawie sygn. akt I Nc 1659/16 uwzględniający żądanie pozwu (k. 25 akt). Odpis nakazu nie został doręczony pozwanemu – przesyłka po dwukrotnym awizowaniu została zwrócona jako nie odebrana.

Po uchyleniu w dniu 2 stycznia 2020 r. zarządzenia o stwierdzeniu prawomocności nakazu zapłaty i po prawidłowym doręczeniu pozwanemu nakazu zapłaty i odpisu pozwu pozwany M. L. wniósł w terminie sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty. Wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie.

Pozwany podniósł zarzuty nieistnienia wierzytelności powoda, przedawnienia roszczeń, braku legitymacji procesowej biernej i czynnej oraz nieudowodnienia roszczenia co do zasady i wysokości (43-44v akt).

W związku z wniesieniem w terminie sprzeciwu nakaz zapłaty z dnia 11 maja 2016 r. zgodnie z art. 505 § 2 k.p.c. utracił moc w całości.

Powód w odpowiedzi na sprzeciw podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko. Podał, że dokonał przelewu wierzytelności na rzecz (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą we W., w związku z czym wniósł o zawiadomienie nabywcy o toczącym się procesie celem wstąpienia do sprawy w charakterze powoda w trybie art. 196 k.p.c.

Ponadto wskazał, że zawarł z pozwanym umowę rachunku oszczędnościowo – rozliczeniowego o nazwie biznesowej(...). Pierwotnie umowa oznaczona była nr (...). W związku z opracowaniem jednolitego standardu IBAN sprawa została zaewidencjonowana pod nr (...). Rachunek bieżący (...) był podstawowym rachunkiem do dokonywania rozliczeń wszystkich umów zawartych pomiędzy Bankiem a spadkodawczynią pozwanego. Do umowy został określony limit kredytowy w rachunku bieżącym. W przedmiotowej sprawie limit ten wynosił 1.000,00 zł. Do momentu wypełniania postanowień umowy rozliczenie limitu (wpłaty i wypłaty), pobieranie opłat za wykorzystanie limitu, naliczanie odsetek były dokonywane w rachunku bieżącym. Limit został w pełni wykorzystany, a opłaty za prowadzenie rachunku zostały naliczone. Doprowadziło to do wypowiedzenia umowy. Po upływie terminu wypowiedzenia roszczenie stało się w całości wymagalne. Przed wytoczeniem powództwa powód skierował do pozwanego przesyłkami rejestrowanymi korespondencję, zawierającą wezwanie do zapłaty oraz wypowiedzenie. W treści pism powód zaznaczył, że w przypadku braku możliwości dokonania jednorazowej spłaty istnieje możliwość zawarcia ugody/porozumienia w spłacie wymagalnego zadłużenia. Strony nie zawarły porozumienia ani ugody.

Sąd doręczył nabywcy wierzytelności - (...) Niestandaryzowanemu Sekurytyzacyjnemu Funduszowi Inwestycyjnemu Zamkniętemu z siedzibą we W. odpis pisma powoda, zawiadomił go o procesie i rozprawie, jednakże aktualny wierzyciel nie przystąpił do sprawy (k. 54-55 akt).

Sąd ustalił, co następuje:

W księgach bankowych powoda (...) Banku (...) S.A. z siedzibą w W. na dzień 25 kwietnia 2016 r. figurowało zadłużenie pozwanego M. L. z tytułu umowy (...) nr (...) w kwocie 2.682,17 zł, na które składały się:

- należność główna w wysokości 1.132,60 zł,
- odsetki za okres od 12 stycznia 2009 r. do 25 kwietnia 2016 r. w wysokości 1.471,57 zł oraz
- należność z tytułu poniesionych kosztów w wysokości 78,00 zł.

W księdze bankowej wskazano również, że od należności głównej od dnia 26 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty naliczane są dalsze odsetki w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego, jednak nie więcej niż w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie wynikających z powszechnie obowiązujących przepisów prawa, tj. dwukrotność sumy stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych.

(**dowód:** wyciąg z ksiąg bankowych nr (...) – k. 4 akt)

Pismem z dnia 11 marca 2016 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 2.668,84 zł przysługującej z tytułu: kapitału – 1.132,60 zł, odsetek – 1.458,24 zł, prowizji i opłat – 78,00 zł oraz dalszych odsetek według zmiennej stopy procentowej wynoszącej na dzień sporządzenia pisma 10,00 % w stosunku rocznym - w terminie 7 dni. Wezwanie wysłane na adres ul. (...), (...)-(...) K. zostało zwrócone po dwukrotnym awizowaniu korespondencji.

(**dowód:** wezwanie do zapłaty z dnia 11.03.2016 r. ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru – k. 5)

W dniu 14 grudnia 2017 r. powód zawarł umowę przelewu wierzytelności z (...) Niestandaryzowanym Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym z siedzibą w W., w wyniku której przeniósł na rzecz funduszu wierzytelność dochodzoną pozwem w niniejszej sprawie.

(**dowód:** wyciąg z umowy przelewu wierzytelności – k. 51 – 52 akt)

Odpis pozwu doręczono skutecznie pozwanemu w dniu 14 stycznia 2020 r.

(**dowód** : zpo doręczenia odpisu pozwu k. 48 akt)

Sąd zważył, co następuje:

Mając na uwadze powyższe ustalenia, Sąd uznał roszczenie powoda za nieuzasadnione.

Uzasadniony okazał się bowiem podstawowy zarzut braku legitymacji czynnej powoda. Co prawda pozwany nie uzasadnił tego zarzutu ale po przeprowadzeniu postępowania dowodowego Sąd uznał zarzut za uzasadniony z uwagi na zbycie prawa - przelew wierzytelności dochodzonej pozwem przed doręczeniem odpisu pozwu pozwanemu.

Odpis pozwu został doręczony pozwanemu skutecznie dopiero w dniu 14 stycznia 2020 r. Po wydaniu nakazu zapłaty w dniu 11 maja 2016 r. nakaz zapłaty i odpis pozwu nie zostały doręczone pozwanemu. Przesyłka po dwukrotnym awizowaniu została zwrócona jako nieodebrana. Sąd stwierdził skuteczność doręczenia opierając się na fikcji doręczenia na podstawie art. 139 § 1 k.p.c. i równocześnie stwierdził prawomocność nakazu zapłaty w dniu 16 czerwca 2016 r. Zarządzenie to zostało uchylone zarządzeniem z dnia 2 stycznia 2020 r. z uwagi na stwierdzenie przesłania nakazu zapłaty i odpisu pozwu na nieprawidłowy adres pozwanego. Pozwany wykazał dokumentami, że w dacie wniesieni pozwu, wydania nakazu zapłaty i jego doręczenia mieszkał i pracował w W. B. a następnie w N.. Nie miał więc możliwości odebrania odpisu pozwu i nakazu zapłaty.

Powód zawarł umowę przelewu wierzytelności z (...) Niestandaryzowanym Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym z siedzibą w W. w dniu 14 grudnia 2017 r. a więc przed doręczeniem odpisu pozwu pozwanemu.

Zgodnie z art. 192 pkt 3 k.p.c. z chwilą doręczenia pozwu zbycie w toku sprawy rzeczy lub prawa objętych sporem nie ma wpływu na dalszy bieg sprawy. Zbywca ma nadal legitymację w procesie który wytoczył. Zbycie natomiast rzeczy lub prawa przed doręczeniem pozwu powoduje bezzasadność powództwa i konieczność jego oddalenia jeżeli nie dojdzie do przekształceń podmiotowych po stronie powoda na podstawie art. 196 § 1 k.p.c. Zgodnie z treścią tego artykułu Jeżeli okaże się, że powództwo zostało wniesione nie przez osobę, która powinna występować w sprawie w charakterze powoda, sąd na wniosek powoda zawiadomi o toczącym się procesie osobę przez niego wskazaną. Osoba ta może w ciągu dwóch tygodni od doręczenia zawiadomienia wstąpić do sprawy w charakterze powoda.

Sąd doręczył nabywcy wierzytelności - (...)Niestandaryzowanemu Sekurytyzacyjnemu Funduszowi Inwestycyjnemu Zamkniętemu z siedzibą we W. odpis pisma powoda w dniu 10 lutego 2020 r., zawiadomił go o procesie i rozprawie, jednakże aktualny wierzyciel nie wstąpił do sprawy.

Tym samym Sąd oddalił roszczenie powoda z uwagi na brak legitymacji procesowej czynnej i brak podstaw z art. 69 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. prawo bankowe (tekst jednolity Dz. U. 2019 poz. 2357) do dochodzenia zbytego roszczenia.

Na marginesie, w celu edukacyjnym, wskazać należy, że roszczenie powoda było też nieudowodnione co do zasady i wysokości powództwo.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd ustalił praktycznie na podstawie dokumentów przedłożonych przez powoda, ze szczególnym uwzględnieniem wyciągu z ksiąg bankowych nr (...).

W tym miejscu wskazać należy, że zgodnie z art. 95 ust. 1 ustawy Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 r. (tekst jednolity Dz.U.2019 poz. 2357) księgi rachunkowe banków i sporządzone na ich podstawie wyciągi oraz inne oświadczenia podpisane przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych banków i opatrzone pieczęcią banku, jak również sporządzone w ten sposób pokwitowania odbioru należności mają moc prawną dokumentów urzędowych w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych oraz ustanowionych na rzecz banku zabezpieczeń i mogą stanowić podstawę do dokonania wpisów w księgach wieczystych. Jednakże zgodnie z art. 95 ust. 1a wyżej wskazanej ustawy moc prawna dokumentów urzędowych, o której mowa w ust. 1, nie obowiązuje w odniesieniu do dokumentów wymienionych w tym przepisie w postępowaniu cywilnym. Oznacza to, że wyciąg z ksiąg bankowych przedłożony przez powoda w toku postępowania cywilnego podlega ocenie przewidzianej dla dokumentów prywatnych według normy zawartej w art. 245 k.p.c., zgodnie z którym dokument prywatny sporządzony w formie pisemnej albo elektronicznej stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Reasumując, wyciąg z ksiąg rachunkowych powodowego banku znajdujący się w aktach niniejszej sprawy w ocenie Sądu nie stanowił wystarczającego dowodu, że roszczenie dochodzone pozwem istnieje, jest wymagalne i przysługuje powodowi w wysokości wskazanej w pozwie.

Zasadny był podniesiony przez pozwanego zarzut nieudowodnienia roszczenia co do zasady i wysokości.

Zaznaczyć należy, że z uwagi na zarzuty pozwanego, Sąd przed uzyskaniem informacji o zbyciu wierzytelności, wezwał powoda do wykazania w terminie 14 dni, że roszczenie wynikające z umowy bankowej nie jest przedawnione, wykazania dokumentem przerwy lub zawieszenia biegu przedawnienia, wskazania daty powstania zadłużenia poszczególnych kwot objętych kwotą dochodzoną pozwem oraz wskazania sposobu wyliczenia kwoty dochodzonej pozwem odnośnie kapitału i kosztów, wskazania podstawy naliczenia kosztów i wykazania podstawy ich żądania odpowiednimi dokumentami (umowa, regulamin itp.), nadesłania umowy, z której wywodzi swoje roszczenia i wyciągu z rachunku bankowego, na którym powstało zadłużenie. Przedmiotowe wezwanie zostało doręczone pełnomocnikowi powoda w dniu 16 stycznia 2020 r. Pomimo upływu określonego terminu w dniu 30 stycznia 2020 r. ani później do chwili zamknięcia rozprawy powód nie wykonał zobowiązania Sądu – w odpowiedzi na sprzeciw wniósł o przedłużenie terminu i oświadczył, że oryginały dokumentacji dotyczące przedmiotowej sprawy zostały przekazane nabywcy wierzytelności (...) Niestandaryzowanemu Sekurytyzacyjnemu Funduszowi Inwestycyjnemu Zamkniętemu z siedzibą w W., wobec czego wniósł o zwrócenie się przez Sąd do nabywcy wierzytelności o przedłożenie oryginałów dokumentów.

Podkreślenia wymaga fakt, że w art. 187 § 2 pkt 4 k.p.c. uregulowane jest uprawnienie, zgodnie z którym powód może wnioskować o zażądanie dowodów znajdujących się w sądach, urzędach lub u osób trzecich, wraz z uprawdopodobnieniem, że strona sama nie może ich uzyskać. Wymóg uprawdopodobnienia oznacza, że powód powinien przytoczyć okoliczności świadczące o tym, że nie mógł uzyskać dokumentu stanowiącego dowód samodzielnie. Wymóg uprawdopodobnienia ma bowiem na celu przeciwdziałanie nadużywaniu przez strony żądania, by sąd wyręczył stronę w pozyskaniu dowodu. Ten wymóg jest wyrazem nałożenia na powoda obowiązku należytej staranności w przygotowaniu pozwu i stanowi uzupełnienie art. 6 § 2 k.p.c., zgodnie z którym strony i uczestnicy postępowania obowiązani są przytaczać wszystkie fakty i dowody bez zwłoki, aby postępowanie mogło być przeprowadzone sprawnie i szybko.

W ocenie Sądu, nawet gdyby nie doszło do zbycia wierzytelności przed doręczeniem pozwu, w niniejszej sprawie nie zachodziła podstawa, aby Sąd zobowiązywał (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty do nadesłania dokumentacji związanej z wierzytelnością dochodzoną pozwem w niniejszej sprawie. Powód nie uprawdopodobnił bowiem, by sam nie mógł uzyskać przedmiotowych dokumentów od nabywcy wierzytelności. W takiej sytuacji nieuzasadnione byłoby wyręczenie powoda przez Sąd w obowiązku gromadzenia materiału dowodowego.

Wskazać też należy, że na podstawie powołanego wyżej przepisu i art. 248 § 1 k.p.c. Sąd może żądać od osób trzecich tylko dokumentów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy a powód zobowiązany został nie tylko do nadesłania dokumentów wykazujących istnienie umowy z której wywodził swoje roszczenia ale przede wszystkim do wykazania, że roszczenie wynikające z umowy bankowej nie jest przedawnione, wykazania przerwy lub zawieszenia biegu przedawnienia, wskazania daty powstania zadłużenia poszczególnych kwot objętych kwotą dochodzoną pozwem oraz wskazania sposobu wyliczenia kwoty dochodzonej pozwem odnośnie kapitału i kosztów. Ciężar wykazania tych faktów obciążał powoda i w ocenie Sądu powód mógł wykazywać zasadność roszczenia, na podstawie swoich systemów informatyczno – księgowych. Dotyczy to szczególnie daty zawarcia umowy, wypowiedzenia umowy, daty powstania zadłużenia czy sposobu wyliczenia kwoty dochodzonej pozwem. Brak dowodów obciąża stronę, która powołuje się na określone fakty.

W niniejszym procesie powód jest bankiem, czyli profesjonalną instytucją działającą na rynku usług finansowych, zatem winien wykazać się należytą starannością w przygotowywaniu do wytoczenia powództwa i wykazania zasadności swojego roszczenia. Nawet jeżeli podejmuje decyzję o zbyciu wierzytelności, szczególnie po doręczeniu pozwu, kiedy nadal przysługuje mu legitymacja w procesie, winien zabezpieczyć swoje interesy, przewidując taką sytuację jak w niniejszej sprawie by udowodnić swoje roszczenie przed Sądem.

Powód wbrew swojemu obowiązkowi wynikającemu z art. 6 k.c. ani nie udowodnił swojego roszczenia ani nie wykazał, że roszczenie nie jest przedawnione.

Powód nie nadesłał umowy zawartej z pozwanym, nie wykazał więc czy i jaka umowa łączyła strony. Nie wskazał nawet daty zawarcia z pozwanym umowy. W wezwaniu do zapłaty z dnia 11 marca 2016 r. powód powołał się na wypowiedzenie umowy łączącej go z pozwanym, lecz nie nadesłał pisma wypowiedzającego umowę ani nawet nie wskazał daty tego wypowiedzenia. Nie wykazał więc czy wypowiedzenie tej umowy było zasadne w świetle zawartych w niej postanowień i w konsekwencji czy roszczenie faktycznie stało się wymagalne w dacie przez niego wskazanej. Powód nie wskazał daty powstania zadłużenia poszczególnych kwot objętych kwotą dochodzoną pozwem oraz wskazania sposobu wyliczenia kwoty dochodzonej pozwem odnośnie kapitału i kosztów. Nie wskazał również podstawy naliczenia kosztów.

Powód nie wykazał też, że roszczenie jego nie jest przedawnione.

Zgodnie z art. 117 § 2¹ k.c. po upływie terminu przedawnienia nie można domagać się zaspokojenia roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi. Oznacza to, że w świetle aktualnie obowiązującego stanu prawnego upływ terminu przedawnienia roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi Sąd uwzględni z urzędu. Powinien również z urzędu przeprowadzić postępowanie dowodowe w tym zakresie.

Zgodnie z art. 118 k.c. termin przedawnienia dla roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej wynosi trzy lata. Bieg trzyletniego terminu przedawnienia rozpoczyna się zgodnie z art. 120 § 1 k.. od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Roszczenie powoda stało się wymagalne po upływie terminu spełnienia świadczenia przez pozwanego. W niniejszej sprawie powód nie wskazał ani nie wykazał terminu spełnienia świadczenia. Uniemożliwiało to Sądowi ustalenie początkowej daty rozpoczęcia biegu przedawnienia oraz ewentualnego przerwania biegu przedawniania. Z wyciągu z ksiąg powoda wynika, że od 12 stycznia 2009 r. powód zaczął naliczać pozwanemu odsetki. Może to wskazywać na wymagalność roszczenia od tej właśnie daty. W takiej zaś sytuacji roszczenie powoda byłoby przedawnione. Pozew został bowiem wniesiony do Sądu w dniu 4 maja 2016 r. Jest to data

wpływu pozwu do Sądu. Pozew został nadany w urzędzie pocztowym i w aktach znajduje się koperta ale brak na niej stempla pocztowego z datą nadania. Z akt wynika jednak, że został sporządzony w dniu 25 kwietnia 2016 r. a więc i tak po upływie 3 – letniego terminu od daty rozpoczęcia naliczania odsetek przez powoda. Wobec nie wykazania daty wymagalności roszczenia kwestia ta nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Wobec powyższego nawet gdyby powód nie dokonał zbycia wierzytelności przed doręczeniem pozwu to i tak uznać należy, że twierdzenia pozwu nie zostały udowodnione.

O kosztach procesu Sąd postanowił na podstawie art. 98 i 99 k.p.c. obciążając nimi powoda jako stronę przegrywającą spór.

Na zasądzoną od powoda na rzecz pozwanego kwotę 917 zł składają się poniesione przez pozwanego koszty:

- wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym w kwocie 900 zł w stawce minimalnej zgodnie z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r.- tekst jednolity Dz.U. 2018.265) oraz
- opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł (k. 36).

Wniosek pozwanego o zasądzenie odsetek za opóźnienie od zasądzonych kosztów procesu nie zasługiwał na uwzględnienie, ponieważ art. 98 § 1¹ k.p.c. będący podstawą do zasądzenia odsetek za opóźnienie od kosztów procesu ma zastosowanie do spraw wszczętych po 7 listopada 2019 r. zgodnie z art. 9 ust. 6 ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego i zmianie niektórych ustaw (Dz. U. 2019 poz.1469). Postępowanie w niniejszej sprawie zostało wszczęte w dniu 4 maja 2016 r.

Sędzia Halina Maliszewska